

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA W POZNANIU

INFORMACJA O STANIE ŚRODOWISKA I DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ WIELKOPOLSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W POWIECIE ŚREDZKIM W ROKU 2014

Opracowanie:

*Wydział Monitoringu Środowiska
pod kierunkiem Marii Pułyk*

*Wydział Inspekcji
pod kierunkiem Małgorzaty Koziarskiej*

Zatwierdził:

*Zastępca Wielkopolskiego Wojewódzkiego
Inspektora Ochrony Środowiska*

Hanna Kończal

Poznań, czerwiec 2015

SPIS TREŚCI

1. WYBRANE CECHY POWIATU	5
2. STAN ŚRODOWISKA	8
2.1. Monitoring jakości powietrza	8
2.2. Monitoring jakości wód	9
2.2.1. Monitoring jakości wód powierzchniowych	9
2.2.2. Monitoring jakości wód podziemnych	12
2.3. Monitoring jakości gleby i ziemi	12
2.4. Monitoring hałasu	13
2.5. Monitoring pól elektromagnetycznych	13
2.6. Monitoring gospodarki odpadami	14
2.7. Podsumowanie i wnioski	16
3. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA	19
4. POWAŻNE AWARIE	21
5. PODSUMOWANIE WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ I POWAŻNYCH AWARII	21

WPROWADZENIE

Opracowanie ma na celu przedstawienie stanu środowiska oraz wyników działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu średzkiego w roku 2014. Do jego przygotowania wykorzystano badania własne WIOŚ w Poznaniu, wyniki badań będące w posiadaniu WIOŚ oraz ustalenia z kontroli użytkowników środowiska, prowadzonych przez inspektorów WIOŚ.

Bieżące informacje dotyczące stanu środowiska na terenie całego województwa wielkopolskiego znaleźć można na stronie internetowej www.poznan.wios.gov.pl.

Zadania w zakresie ochrony przyrody, w tym ustanawianie form ochrony przyrody oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem określonych ustawą zakazów w stosunku do tych form, realizuje Regionalny Konserwator Przyrody.

1. WYBRANE CECHY POWIATU

Powiat średzki położony jest w centralnej części województwa wielkopolskiego, obejmuje obszar o powierzchni 624 km², a zamieszkuje go 57156 osób (stan na dzień 31.12.2014, wg GUS). Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego powiat ten położony jest:

- w makroregionie Pojezierze Wielkopolsko-Kujawskie: mezoregion Równina Wrzesińska oraz
- w makroregionie Pradolina Warciańsko-Odrzańska: mezoregion Kotlina Śremska.

Gospodarka powiatu ma charakter rolniczo-przemysłowy; użytki rolne zajmują około 74% powierzchni.

Administracyjnie powiat podzielony jest na:

- jedną gminę miejsko-wiejską: Środa Wielkopolska,
- cztery gminy wiejskie: Dominowo, Krzykosy, Nowe Miasto nad Wartą, Zaniemyśl.

Ponad 93,4% ludności powiatu korzysta z sieci wodociągowej, a 63,9% z sieci kanalizacyjnej (stan na dzień 31 grudnia 2013, dane wg GUS).

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajdują się 62 oczyszczalnie ścieków eksploatowane na terenie powiatu średzkiego. Dane o ilości ścieków komunalnych pochodzą z *Wykazów zawierających zbiorcze zestawienia informacji o zakresie korzystania ze środowiska oraz o wysokości należnych opłat.*

Lp.	Gmina	Miejscowość/Eksploatujący		Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2014 /m ³ /		
1.	Dominowo	Murzynowo Kościelne	Urząd Gminy	Murzynowo Kościelne	8 208		
2.		Giecz	Dominowo	Giecz	4 024,9		
3.		Chłapowo	Zakład Usług Komunalnych w Dominowie	Dominowo, Chłapowo	25 655		
4.		Zberki		Zberki	3 916		
5.	Krzykosy	Sulęcinek	Gmina Krzykosy	cała gmina	53 317		
6.	Nowe Miasto nad Wartą	Nowe Miasto nad Wartą	Gmina Nowe Miasto nad Wartą	Nowe Miasto	53 166		
7.		Kłęka	Gmina Nowe Miasto nad Wartą	Kłęka, Aleksandrów, Wolica Kozia, Wolica Nowa,	67 690		
8.		Chocicza	Gmina Nowe Miasto nad Wartą	Boguszyn (część skanalizowana), Kolniczki, Utrata, Komorze, Teresa, Chocicza	92 162		
9.	Zaniemyśl	Łękno	Zakład Gospodarki Komunalnej w Zaniemyślu	Zaniemyśl, Łękno, Jezioro Wielkie, Zwola, Polwica	179 554		
10.	Środa Wlkp.	Babin	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Wodociągów i Kanalizacji w Środzie Wielkopolskiej	Babin	1 480		
11.		Bieganowo		Bieganowo	4 326		
12.		Brodowo		Brodowo	2 800		
13.		Brzeziny		Brzeziny	1 046		
14.		Chwałkowo		Miasto Środa Wlkp., Kijewo (część wsi), Janowo, Dębicz, Mączniki, Chwałkowo (część wsi w pobliżu oczyszczalni)	1 555 765		
15.		Koszuty		Koszuty	720		
16.		Koszuty		Koszuty	14 942		
17.		Słupia Wielka		Słupia Wielka	12704		
18.		Starkówiec		Starkówiec	1150		
19.		Trzebisławki		Trzebisławki	1820		
20.		Annopole		Annopole	1 266,1		
21.		Brzezie		Brzezie	2 214,8		
22.		Środa		Brodowo A	w Środzie Wlkp.	część Brodowa	6 966,2

Lp.	Gmina	Miejscowość/Ekspluatujący	Obszar obsługiwany	Ilość ścieków w roku 2014 /m ³ /	
23.	Wlkp.	Brodowo B	część Brodowa	4 224,3	
24.		Chocicza	Chocicza	2 144,7	
25.		Chudzice	Chudzice	1 492,4	
26.		Chwałkowo	Chwałkowo	1 098,3	
27.		Czarne Piątkowo	Czarne Piątkowo	1 816	
28.		Dębiczek	Dębiczek	2 146,3	
29.		Grójec	Grójec	722,1	
30.		Januszewo	Januszewo	2 984,4	
31.		Kijewo	Kijewo	816,3	
32.		Koszuty Huby	Koszuty Huby	5 299,6	
33.		Marianowo Brodowskie	Marianowo Brodowskie	1 377,6	
34.		Nadziejewo	Nadziejewo	4 681,9	
35.		Nietrzanowo	Nietrzanowo	627,2	
36.		Olszewo	Olszewo	2 990,4	
37.		Pętkowo	Pętkowo	5 888,4	
38.		Pierzchnica	Pierzchnica	587,7	
39.		Pierzchno	Pierzchno	1 368,4	
40.		Połażejewo	Połażejewo	5 016,7	
41.		Romanowo	Romanowo	6 850,7	
42.		Ruszkowo	Ruszkowo	2 593,2	
43.		Starkówiec Piątkowski	Starkówiec Piątkowski	3 556,2	
44.		Starkówiec Piątkowski	Starkówiec Piątkowski, Czarne Piątkowo	640,6	
45.		Strzeszki	Strzeszki	3 295,2	
46.		Szlachcin	Szlachcin	8223,5	
47.		Szlachcin Huby	Szlachcin Huby	716,3	
48.		Tadeuszewo	Tadeuszewo	877,5	
49.		Tadeuszewo	Tadeuszewo	919	
50.		Topola	Topola	2 881,4	
51.		Trzebisławki	Trzebisławki	5112,2	
52.		Ulejno	Ulejno	531	
53.		Winna Góra	Winna Góra	7572,3	
54.		Włostowo	Włostowo	1 160,3	
55.		Zdziechowice- Pławce	Zdziechowice- Pławce	15352,3	
56.		Zielniczki	Zielniczki	1 276,9	
57.		Zielniki	Zielniki	4 222,1	
58.		Żabikowo	Żabikowo	549,31	
59.		Żabikowo	Żabikowo	724,2	
60.		Jarosławiec	Spółdzielnia Mieszkaniowa Jarosławiec	Jarosławiec	35 900
61.		Kijewo	Dusar Industrie Sp. z o.o.	Kijewo	1890
62.		Słupia Wielka	Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych	Słupia Wielka	11219

Ponadto w ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się 12 oczyszczalni eksploatowanych na terenie gminy Środa Wielkopolska, o ilości ścieków ok. 500 m³/rok.

Powiat średzki wchodzi w skład regionu VI gospodarki odpadami komunalnymi w województwie wielkopolskim. Regiony zostały wydzielone w „Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017” uchwalonym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 27 sierpnia 2012 r. Wielkopolskę podzielono na 10 regionów, w których wyznaczono regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.

Region gospodarki odpadami komunalnymi to określony w wojewódzkim planie gospodarki odpadami obszar zamieszkiwany co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Regionem gospodarki odpadami komunalnymi może być też gmina licząca powyżej 500 000 mieszkańców.

Regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych (RIPOK) to zakład zagospodarowania odpadów o mocy przerobowej wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez co najmniej 120 000 mieszkańców, spełniający wymagania najlepszej dostępnej techniki lub technologii.

Od maja 2014 r. w regionie VI regionalną instalacją jest składowisko odpadów (kwatery nr 3) w Witaszyczkach, gmina Jarocin, a instalacjami przewidzianymi do zastępczej obsługi regionu VI są: sortownie odpadów w Mateuszewie (gmina Śrem) i w Pławcach (gmina Środa Wlkp.); kompostownie w Mateuszewie, w Elżbietowie (gmina Nowe Miasto nad Wartą), w Cielczy (gmina Jarocin); składowiska odpadów w Mateuszewie, w Brzóstkowie (gmina Żerków), w Smogorzewie (gmina Piaski), w Nadziejewie (gmina Środa Wlkp.) oraz instalacja do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych w Witaszyczkach.

W roku 2014 nie działała mobilna sortownia niesegregowanych odpadów w Mateuszewie (gmina Śrem).

Na terenie powiatu w 2014 r. funkcjonowała jedna kompostownia i jedna sortownia, odpady komunalne przyjmowane były na jednym składowisku odpadów.

Gminy powiatu średzkiego należą do Porozumienia Międzygminnego w Jarocinie” realizującego w ich imieniu zadania z zakresu zagospodarowania odpadów komunalnych:

Gminy należące do porozumienia	Zadania
Jarocin, Jaraczewo, Kotlin, Nowe Miasto nad Wartą, Żerków, Krzykosy, Czermin, Gizałki, Dobrzyca, Chocz, Borek Wlkp., Zaniemyśl, Książ Wlkp., Środa Wlkp., Piaski, Dominowo, Kórnik, Śrem.	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowanie i stworzenie wspólnego systemu gospodarki odpadami dla stron Porozumienia, w tym aktualizacje planów gminnych dla obszaru gmin wchodzących w skład Porozumienia, - Budowa Zakładu Zagospodarowania Odpadów (ZZO) Jarocin z siedzibą w Witaszyczkach, - Przeprowadzenie procesu inwestycyjnego polegającego na budowie ZZO Jarocin z siedzibą w Witaszyczkach, - Nadzór nad funkcjonowaniem wspólnego systemu gospodarki odpadami i osadami ściekowymi, - Prowadzenie akcji edukacyjnych w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami, w tym promujących selektywną zbiórkę "u źródła".

2. STAN ŚRODOWISKA

2.1. MONITORING JAKOŚCI POWIETRZA

W roku 2014 jakość powietrza na terenie powiatu średzkiego monitorowano w jednym punkcie w miejscowości Murzynowo Kościelne, metodą pasywną (metoda wskaźnikowa) polegającą na miesięcznej ekspozycji specjalnie przygotowanych próbników, zawieszonych na wysokości około 1,5 metra i oznaczaniu substancji raz na miesiąc. Metodą tą prowadzono badania stężeń dwutlenku siarki i tlenków azotu.

Z badań przeprowadzonych w roku 2014 wynika, że uzyskana wartość średnia dla roku dla dwutlenku siarki wyniosła 7,4 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, a dwutlenku azotu - 22,0 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014 wykonano zgodnie z podziałem województwa na strefy, gdzie strefę stanowi:

- aglomeracja miasta Poznań,
- miasto Kalisz,
- strefa wielkopolska.

Powiat średzki jest elementem składowym strefy wielkopolskiej.

Celem rocznych ocen jakości powietrza jest:

- określenie jakości powietrza w strefach;
- wskazanie ewentualnych przekroczeń standardów jakości powietrza, poziomów docelowych i poziomów celów długoterminowych;
- wskazanie prawdopodobnych przyczyn ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń.

Oceny jakości powietrza w strefach dokonano z uwzględnieniem dwóch grup kryteriów: ustanowionych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ze względu na ochronę roślin. Wynikiem oceny, zarówno pod kątem kryteriów dla ochrony zdrowia jak i kryteriów dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających ocenie, jest zaliczenie strefy do jednej z poniższych klas:

- do klasy A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych;
- do klasy B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji;
- do klasy C – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na terenie strefy przekraczają poziomy dopuszczalny powiększony o margines tolerancji, a w przypadku gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalny i poziomy docelowy.

Ocena pod kątem ochrony zdrowia

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony zdrowia wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych pozwoliły na zakwalifikowanie strefy, a więc i powiatu średzkiego, do poniższych klas:

- do klasy A – dla dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ozonu, pyłu PM_{2,5} oraz metali oznaczanych w pyłe PM₁₀.
- do klasy C – dla pyłu PM₁₀ i benzo(a)pirenu oznaczanego w pyłe PM₁₀. W przypadku pyłu PM₁₀ podkreślić należy, że generalnie odnotowywane są przekroczenia dopuszczalnego poziomu dla 24-godzin, jednak w roku 2014 stwierdzono przekroczenie stężenia średniego dla roku na stanowiskach w Nowym Tomysłu oraz w Wągrowcu.

Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
wielkopolska / powiat średzki	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (120 µg/m³) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

Ocena pod kątem ochrony roślin

Do oceny jakości powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin wykorzystano pomiary wykonywane na terenie strefy oraz wyniki modelowania matematycznego. Wartości SO₂, NO_x i O₃, otrzymane w roku 2014 w odniesieniu do poziomów dopuszczalnych i poziomu docelowego pozwoliły na zaklasyfikowanie powiatu, będącego składową strefy wielkopolskiej do klasy A.

Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin

Nazwa strefy / powiatu	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO _x	O ₃
wielkopolska / powiat średzki	A	A	A

Ponadto stwierdzono przekroczenie wartości normatywnej ozonu (6000 µg/m³×h) wyznaczonej jako poziom celu długoterminowego. Termin osiągnięcia poziomu celu długoterminowego określono na rok 2020.

2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD

2.2.1. MONITORING JAKOŚCI WÓD POWIERZCHNIOWYCH

Badania stanu wód w 2014 roku wykonano w oparciu o „Program Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2013–2015”.

Przedmiotem badań monitoringowych jakości wód powierzchniowych są jednolite części wód powierzchniowych (JCW). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza oddzielny i znaczący element wód powierzchniowych taki jak: jezioro, zbiornik, strumień, rzeka lub kanał, część strumienia, rzeki lub kanału, wody przejściowe lub pas wód przybrzeżnych.

Program monitoringu wód na terenie województwa realizowany jest w ramach:

- monitoringu diagnostycznego (MD) z częstotliwością raz na 6 lat – pełny zakres badań,
- monitoringu operacyjnego (MO) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych) – ograniczony zakres badań,
- monitoringu obszarów chronionych (MOC) z częstotliwością raz na 3 lata lub corocznie (wyłącznie dla wód przeznaczonych do spożycia) – ograniczony zakres badań.

Na terenie powiatu średzkiego wyznaczono jednolite części wód płynących:

- Moskawa do Wielkiej,
- Moskawa od Wielkiej do ujścia,
- Kanał Bobrowski,

- Brodek,
- Baba,
- Kanał Roguski,
- Miłosławka od Kanału Połczyńskiego do ujścia,
- Warta od Lutyni do Moskawy,
- Warta od Moskawy do Pyszającej,
- Głuszynka,

oraz jednolite części wód stojących:

- Jezioro Raczyńskie,
- jezioro Jezioro Wielkie.

Wyznaczone JCW płynące reprezentują różne typy abiotyczne:

- 16 – potok nizinny lessowy lub gliniasty,
- 17 – potok nizinny piaszczysty,
- 20 – rzeka nizinna żwirowa,
- 21 – wielka rzeka nizinna,
- 25 – ciek łączący jeziora.

JCW stojące zaliczono do typu abiotycznego 3b – są to jeziora o wysokiej zawartości wapnia, niestratyfikowane, o dużym wpływie zlewni na jakość wód.

Program monitoringu wód powierzchniowych na terenie powiatu średzkiego w roku 2014 obejmował JCW:

- Moskawa od Wielkiej do ujścia – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu średzkiego w miejscowości Kępa Wielka (1,5 km biegu rzeki), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego w zakresie substancji szkodliwych dla środowiska wodnego, dla których odnotowano przekroczenia norm w latach wcześniejszych;
- Warta od Lutyni do Moskawy – punkt zlokalizowany na obszarze powiatu średzkiego, w miejscowości Rogusko (320,0 km), badania wykonywane w ramach monitoringu operacyjnego i monitoringu obszarów chronionych – wrażliwych na eutrofizację wywołaną zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł komunalnych.

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
  - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,

- dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
- ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Ocena stanu wód płynących na terenie powiatu średzkiego za 2014 rok

W JCW Moskawa od Wielkiej do ujścia nie wykonywano badań elementów biologicznych, w związku z tym ocena potencjału ekologicznego nie może być wykonana; stan chemiczny oceniono jako dobry.

W JCW Warta od Lutyni do Moskawy stwierdzono dobry potencjał ekologiczny. Nie przeprowadzono oceny stanu wód, tym samym nie oceniano spełnienia wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

Nazwa ocenianej JCW	Moskawa od Wielkiej do ujścia	Warta od Lutyni do Moskawy
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Moskawa - Kępa Wielka	Warta – Rogusko
Typ abiotyczny	20	21
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	TAK	TAK
Program monitoringu	MO	MO, MOC
Klasa elementów biologicznych	nie badano	II
Klasa elementów hydromorfologicznych	nie badano	II
Klasa elementów fizykochemicznych	nie badano	II
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	II	nie badano
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	nie oceniano	DOBRY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	NIE	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie oceniano	nie oceniano
STAN CHEMICZNY	DOBRY	nie badano
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie prowadzono	nie prowadzono
STAN WÓD	nie oceniano	nie oceniano

Potencjał ekologiczny JCW silnie zmienionej	
Stan ekologiczny JCW naturalnej	

2.2.2. MONITORING JAKOŚCI WÓD PODZIEMNYCH

Na terenie powiatu średzkiego zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 150 *Pradolina Warszawa-Berlin* (GZWP nr 150), będący zbiornikiem czwartorzędowym o znaczeniu ponadregionalnym, gdyż równoleżnikowo przecinając obszar Wielkopolski przebiega dalej na wschód i na zachód. Zbiornik ten narażony jest na zanieczyszczenia antropogeniczne ze względu na swój „odkryty” charakter (intensywna wymiana pomiędzy wodami infiltracyjnymi a podziemnymi).

Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu średzkiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspozycyjne
				m	tys. m ³ /d
150	Pradolina Warszawa-Berlin	Qp	porowy	25-30	456

Objaśnienia:

Qp –zbiornik czwartorzędowy pradolinny

Obecnie przedmiotem badań monitoringowych jakości wód podziemnych są jednolite części wód podziemnych (JCWPd). Pojęcie to, wprowadzone przez Ramową Dyrektywę Wodną, oznacza określoną objętość wód podziemnych w obrębie warstwy wodonośnej lub zespołu warstw wodonośnych.

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu średzkiego 2 JCWPd: nr 62 i nr 73.

W roku 2014 badania jakości wód podziemnych na terenie powiatu średzkiego prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

Wyniki monitoringu operacyjnego wód podziemnych

Badania prowadzono dwa razy w roku – wiosną i jesienią. Jakość wód w punkcie badawczym mieściła się w granicach II klasy (wody dobrej jakości).

Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu średzkiego w roku 2014 /według PIG/

Nr otworu	Lokalizacja otworu	Wody	Stratygrafia	JCWPd	Klasa jakości wód	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Użytkowanie terenu
2592	Trzebisławki gmina Środa Wlkp	W	NgM	62	II	Wodorowęglany	Grunty orne

Objaśnienia:

Wody: W – wgłębne, G – gruntowe;

Stratygrafia: NgM- – neogen miocen ,

Klasa wód: I – wody o bardzo dobrej jakości, II – wody dobrej jakości, III- wody zadowalającej jakości; IV – wody niezadowalającej jakości, V – wody złej jakości.

2.3. MONITORING JAKOŚCI GLEBY I ZIEMI

Celem badań jakości gleby i ziemi jest śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka, w szczególności dotyczy to właściwości chemicznych gleb.

Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich. W ramach krajowej sieci, na którą składa się 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na glebach użytkowanych rolniczo na terenie kraju,

w Wielkopolsce wytypowano do badań 17 punktów pomiarowych, w tym na terenie powiatu średzkiego – punkt w miejscowości Winna Góra w gminie Środa Wielkopolska.

Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Informacje o wynikach badań i ocenę jakości gleby zawarto w *Informacji o stanie środowiska oraz wynikach działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska na terenie powiatu średzkiego w roku 2012*. Rozpoczęcie piątego cyklu badań zaplanowano na rok 2015, wyniki dostępne będą w roku 2018.

2.4. MONITORING HAŁASU

Monitoring hałasu ma na celu dostarczenie informacji niezbędnych dla potrzeb ochrony przed hałasem. Zadanie to realizowane jest poprzez instrumenty planowania przestrzennego oraz ochrony środowiska takie jak mapy akustyczne i programy ochrony przed hałasem, a także rozwiązania techniczne ukierunkowane na źródła lub minimalizujące ich oddziaływanie, np. ekrany akustyczne.

Oceny stanu akustycznego środowiska dokonują obowiązkowo:

- starostowie – dla aglomeracji o liczbie mieszkańców większej niż 100 tysięcy,
- zarządcy dróg, linii kolejowych, lotnisk, jeśli eksploatacja drogi, linii kolejowej lub lotniska może powodować negatywne oddziaływanie akustyczne na znacznych obszarach.

Wojewódzki inspektor ochrony środowiska dokonuje oceny stanu akustycznego środowiska na obszarach nieobjętych procesem opracowania map akustycznych.

Ze względu na powszechność występowania, zasięg oddziaływania oraz liczbę narażonej ludności, podstawowym źródłem uciążliwości akustycznych dla środowiska są hałasy komunikacyjne.

Przez teren powiatu średzkiego przebiegają drogi krajowe nr 11 Kórnik – Jarocin (Koło – Bytom) i nr 15 Miąskowo – Września (Trzebnica – Ostróda) oraz drogi wojewódzkie nr 432 Śrem – Września i nr 436 Książ Wielkopolski – Nowe Miasto nad Wartą. W północnej części powiatu wytyczony został niewielki odcinek autostrady A2. Główny szlak kolejowy powiatu przebiega wzdłuż linii Poznań – Jarocin.

W przypadku hałasów pochodzących od dróg i linii kolejowych dopuszczalny poziom hałasu dla wskaźnika długookresowego L_{DWN} (poziom dzienne-wieczorno-nocny) wynosi – w zależności od przeznaczenia terenu – od 50 dB do 70 dB, natomiast dla wskaźnika L_N (długookresowy poziom hałasu w porze nocy) od 45 dB do 65 dB. W odniesieniu do pojedynczej doby ustalono wartość dopuszczalną równoważnego poziomu hałasu L_{AeqD} w porze dnia równą od 50 dB do 68 dB, natomiast wartość równoważnego poziomu hałasu w porze nocy (L_{AeqN}) wynosi od 45 dB do 60 dB.

Jeżeli hałas przekraczający wartości dopuszczalne powstaje w związku z eksploatacją drogi lub linii kolejowej, zarządzający zobowiązany jest do podjęcia działań eliminujących stwierdzone przekroczenia. Nie przewiduje się natomiast wydania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku. Inspekcja Ochrony Środowiska nie ma zatem możliwości dyscyplinowania zarządzających drogami poprzez ukaranie administracyjną karą pieniężną. Z tego powodu, jak również z uwagi na trudności w likwidacji konfliktów akustycznych, tak ważne jest uwzględnienie potrzeby zapewnienia komfortu akustycznego środowiska na etapie sporządzania planów zagospodarowania przestrzennego.

W roku 2014 Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu średzkiego.

2.5. MONITORING PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku, prowadzonych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Monitoring pól elektromagnetycznych polega na wykonywaniu w cyklu trzyletnim pomiarów natężenia składowej elektrycznej pola w przedziale częstotliwości co najmniej od 3 MHz do 3000 MHz, w 135 (po 45 na rok) punktach pomiarowych rozmieszczonych równomiernie na obszarze województwa, w miejscach dostępnych dla ludności usytuowanych:

- w centralnych dzielnicach lub osiedlach miast o liczbie mieszkańców przekraczającej 50 tysięcy,
- w pozostałych miastach,
- na terenach wiejskich.

Dla każdej z powyższych grup terenów wybiera się po 15 punktów, dla każdego roku kalendarzowego.

Pomiary wykonuje się w odległości nie mniejszej niż 100 metrów od źródeł emitujących pola elektromagnetyczne.

Na terenie powiatu średzkiego w roku 2014 nie prowadzono pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych.

W roku 2014, podobnie jak w latach ubiegłych, w trakcie badań na obszarze całej Wielkopolski w żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń poziomów PEM. Mimo postępującego wzrostu liczby źródeł pól elektromagnetycznych nie obserwuje się znaczącego wzrostu natężenia poziomów pól w środowisku.

2.6. MONITORING GOSPODARKI ODPADAMI

Wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz na zbieranie i przetwarzanie odpadów, prowadzi marszałek województwa.

Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania.

WIOŚ, w ramach monitoringu gospodarki odpadami, gromadzi informacje o:

- kompostowniach i sortowniach,
- spalarniach,
- biogazowniach,
- składowiskach z uwzględnieniem stopnia i sposobu ich zabezpieczenia.

Informacje te uzyskiwane są z ankiet wysyłanych do gmin oraz do podmiotów gospodarczych, weryfikowanych podczas kontroli.

Spalarnie, biogazownie

Na terenie powiatu nie ma spalarni odpadów, ani biogazowni.

Kompostownie

W gminie Nowe Miasto nad Wartą, w Elżbietowie znajduje się przyzma kompostownia odpadów, którą uruchomiono w październiku 2000 r. Właścicielem obiektu jest Phytopharm Klęka S.A. W 2014 roku ilość kompostowanych odpadów wyniosła 1054,265 Mg suchej masy.

Sortownie

W Pławcach, w gminie Środa Wlkp. znajduje się sortownia niesegregowanych odpadów komunalnych, uruchomiona w lutym 2009 r. Właścicielem obiektu jest PUK Artur Zys Swarzędz. W 2014 r. poddano sortowaniu 33728,15 Mg odpadów; wysortowano:

- metale żelazne kod odpadu: 191202 w ilości 47,55 Mg,
- metale nieżelazne kod odpadu: 191203 w ilości 79,00 Mg,
- opakowania z metali kod odpadu: 150104 w ilości 19,69 Mg,
- opakowania ze szkła kod odpadu: 150107 w ilości 422,44 Mg,
- opakowania z tworzyw sztucznych kod odpadu: 150102 w ilości 888,1 Mg,

- opakowania z papieru i tektury kod odpadu: 150101 w ilości 1351,58 Mg,
- papier i tektura kod odpadu: 191201 w ilości 23,15 Mg,
- odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów kod odpadu: 170101 w ilości 632,84 Mg,
- gruz ceglany kod odpadu: 170102 w ilości 541,68 Mg,
- inne odpady z mechanicznej obróbki odpadów kod odpadu: 191212 w ilości 29722,12 Mg.

Składowiska odpadów

W 2014 r. na terenie powiatu średzkiego odpady komunalne przyjmowane były na składowisku w Nadziejewie, jednakże w fazie eksploatacyjnej znajdowały się 2 składowiska odpadów komunalnych: w Nadziejewie i od 27.11.2013 r. w Elżbietowie (wcześniej składowisko było zaklasyfikowane w fazie poeksploatacyjnej); są też 2 składowiska, których eksploatację zakończono.

W przypadku składowiska w Elżbietowie odpady zaprzestano przyjmować w roku 2009, decyzją wyrażającą zgodę na zamknięcie składowiska wydano 29.06.2010 r. Nową decyzją na zamknięcie i decyzją zatwierdzającą instrukcję prowadzenia składowiska wydano 27.11.2013 r., w wyniku czego, zgodnie z art. 123.1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2013 r. poz. 21, z późn. zm.) składowisko od dnia uzyskania pierwszej ostatecznej decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów do dnia zakończenia rekultywacji znajduje się w fazie eksploatacyjnej. Dopiero dzień zakończenia rekultywacji składowiska odpadów jest równocześnie dniem zamknięcia tego składowiska. Termin zakończenia rekultywacji określony został na dzień 30.09.2016 r.

Wykaz składowisk w fazie eksploatacyjnej na terenie powiatu średzkiego w roku 2014

Lp.	Gmina	Miejscowość	Ilość odpadów składowana w 2014 roku /Mg/	Powierzchnia całkowita składowiska ^{/1/} /ha/	Data uruchomienia	Posiadane decyzje ^{/2/}	Typ składowiska ^{/3/}
1	Środa Wlkp.	Nadziejewo	36,16	11,01	1995	1,2,3,4,6	IN
2	Nowe Miasto nad Wartą	Elżbietów	0	7,0	1992	1,2,3a,7	IN

Objaśnienia:

/1/ powierzchnia całkowita składowiska to powierzchnia całego terenu (budynki, drogi wewnętrzne, kwatery) należąca do zarządzającego składowiskiem;

/2/ posiadane decyzje: **1** decyzja lokalizacyjna, **2** pozwolenie na budowę, **3** decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji, **3a** decyzja zatwierdzająca instrukcję prowadzenia składowiska, **4** pozwolenie na użytkowanie, **5** zezwolenie na odzysk lub unieszkodliwienie, **6** pozwolenie zintegrowane na składowanie odpadów z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę lub o całkowitej pojemności ponad 25.000 ton, **7** zgoda na zamknięcie wydana w roku 2013;

/3/ typ składowiska: **N** odpadów niebezpiecznych, **O** odpadów obojętnych, **IN** odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

Wykaz zamkniętych składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na terenie powiatu średzkiego

Lp.	Gmina	Miejscowość	Powierzchnia całkowita składowiska /ha/	Data uruchomienia	Data zaprzestania przyjmowania odpadów/ decyzji na zamknięcie	Rekultywacja
1.	Dominowo	Orzeszkowo	2,5	1993	2010/2010	w trakcie
2.	Krzykosy	Pięczkowo	3,33	1993	2009/2012	w trakcie

Zgodnie z art. 124.4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2013, poz. 21, z późn. zm.) zarządzający składowiskiem odpadów jest obowiązany prowadzić monitoring składowiska odpadów w fazie przedeksploatacyjnej, eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej. Zakres, czas i częstotliwość oraz sposób i warunki prowadzenia monitoringu składowisk odpadów określone zostały w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

Obowiązek prowadzenia monitoringu na czynnym składowisku określony jest w decyzji zatwierdzającej instrukcję eksploatacji/pozwoleniu zintegrowanym/zezwoleń na odzysk lub unieszkodliwianie, w przypadku składowisk zamkniętych w decyzji wyrażającej zgodę na zamknięcie i przeprowadzenie rekultywacji. Natomiast zgodnie z obowiązującą od 23 stycznia 2013 r. ustawą z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, zarządzający składowiskiem odpadów istniejącym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, jest obowiązany w terminie dwóch lat od dnia jej wejścia w życie (do 23.01.2015 r.) złożyć wniosek o wydanie decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska odpadów, w której prowadzenie monitoringu określone będzie zarówno dla fazy eksploatacyjnej i poeksploatacyjnej.

Zakres i częstotliwość badań monitoringowych w roku 2014 na składowiskach w fazie eksploatacyjnej i w fazie poeksploatacyjnej na terenie powiatu średzkiego

Lp.	Lokalizacja składowiska	Badania	Poziom i skład wód podziemnych	Skład wód odciekowych	Skład wód powierzchniowych	Skład i emisja gazu składowiskowego	Osiadanie składowiska	Struktura i skład masy odpadów
1	Nadziejewo	wymagane ¹	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	raz w roku
		wykonane ²	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	8 razy w roku	raz w roku	raz w roku
2	Elżbietów	wymagane	4 razy w roku	4 razy w roku	nie dotyczy	12 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	brak pomiaru ³	brak pomiaru ⁴	nie dotyczy
3	Orzeszkowo	wymagane	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane	3 razy w roku	3 razy w roku	3 razy w roku	brak pomiaru ⁵	brak pomiaru ⁶	nie dotyczy
4	Pięczkowo	wymagane	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	2 razy w roku	raz w roku	nie dotyczy
		wykonane	2 razy w roku	2 razy w roku	nie dotyczy	brak pomiaru ⁷	brak pomiaru ⁸	nie dotyczy

Objaśnienia:

1 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z wydaną decyzją, w przypadku gdy badanie któregoś ze wskaźników nie jest wymagane wpisano nie dotyczy

2 – częstotliwość prowadzonych badań zgodnie z informacjami zawartymi w przekazanych do WIOŚ raportach z monitoringu lokalnego na składowiskach w roku 2014

3,5,7 – pomiaru nie wykonano, gdyż składowisko nie posiada studni odgazowującej

4,6,8 – pomiaru nie wykonano, gdyż brak reperów geodezyjnych

2.7. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

1. W wyniku oceny jakości powietrza pod kątem ochrony zdrowia, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A za wyjątkiem pyłu PM10 i benzo(a)pirenu, dla których strefę zaliczono do klasy C.

Ze względu na kryteria dla ochrony roślin, dla wszystkich substancji podlegających klasyfikacji, strefę wielkopolską zaliczono do klasy A.

Zaliczenie strefy do klasy A oznacza, że jakość powietrza atmosferycznego na jej obszarze jest zadowalająca. Natomiast przypisanie klasy C oznacza przekroczenie wymaganych prawem norm, ale nie muszą one występować na całym obszarze strefy. Planowane na obszarze strefy przedsięwzięcia nie mogą wpływać na pogorszenie jakości powietrza atmosferycznego. Jednocześnie na obszarze strefy powinny być prowadzone działania na rzecz utrzymania jakości powietrza lub jej poprawy.

Dla strefy wielkopolskiej Zarząd Województwa Wielkopolskiego przygotował Program Ochrony Powietrza w zakresie benzo(a)pirenu i pyłu PM10.

2. W 2014 na terenie powiatu średzkiego nie prowadzono badań wód powierzchniowych jeziornych; prowadzone w 2014 r. badania wykazały:
  - dla jednolitej części wód Warta od Lutyni do Moskawy:
    - dobry potencjał ekologiczny,
  - dla jednolitej części wód Moskawa od Wielkiej do ujścia:
    - dobry stan chemiczny,
    - II klasę jakości wód dla grupy specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych.

Największy wpływ na jakość wód mają punktowe źródła zanieczyszczeń (wprowadzanie do wód niedostatecznie oczyszczonych lub nieoczyszczonych ścieków oraz zanieczyszczenia obszarowe pochodzące głównie z rolnictwa. Inne ważne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych stanowią także: rozwój terenów rekreacyjnych bez właściwej infrastruktury (kanalizacja, oczyszczalnie) oraz terenów zabudowy mieszkaniowej w ich bezpośrednim sąsiedztwie i niedostateczna sanitacja wsi. Należy dążyć do poprawy stanu wód w szczególności poprzez: uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zlewniach (budowa równoległe sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, odprowadzanie do wód wyłącznie ścieków oczyszczonych); stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych na terenach użytkowanych rolniczo, podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa.
3. Na terenie powiatu średzkiego wyznaczono 2 JCWPd. Badania wód podziemnych wykonane w 2014 r. wykazały jakość wód w granicach II klasy (wody dobrej jakości).
4. Monitorowanie chemizmu gleb ornych prowadzone jest w systemie monitoringu krajowego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa (IUNG) w Puławach. Badania te wykonywane są cyklicznie, w okresach pięcioletnich, od roku 1995. Ostatnie badania gleb były prowadzone w roku 2010. Na terenie powiatu średzkiego do badań wytypowano punkt w miejscowości Winna Góra w gminie Środa Wielkopolska. Rozpoczęcie piątego cyklu badań planowane jest na rok 2015.
5. Degradacja klimatu akustycznego środowiska ma miejsce przede wszystkim w sąsiedztwie głównych tras komunikacji drogowej. Ze względu na trudności związane z eliminowaniem tego rodzaju konfliktów akustycznych, podstawowe znaczenie ma właściwa polityka w zakresie planowania przestrzennego. Problem ten dotyczy nie tylko decyzji podejmowanych w stosunku do obiektów będących źródłami hałasu, ale również lokalizowania projektowanej zabudowy i terenów wymagających komfortu akustycznego.

W roku 2014 WIOŚ nie prowadził pomiarów poziomów hałasu komunikacyjnego na terenie powiatu średzkiego.
6. Rok 2014 rozpoczął trzeci, trzyletni cykl badań poziomu pól elektromagnetycznych (PEM) w środowisku. W roku 2014 nie stwierdzono przekroczenia poziomu dopuszczalnego pól elektromagnetycznych na terenach dostępnych dla ludności na obszarze województwa wielkopolskiego.
7. Gospodarka odpadami
  - a) na terenie powiatu eksploatowano: sortownię niesegregowanych odpadów komunalnych w Pławcach (gmina Środa Wlkp.), kompostownię w Elźbietowie (gmina Nowe Miasto nad Wartą) oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Nadziejewie (gmina Środa Wlkp.),
  - b) składowisko w Elźbietowie będące w latach wcześniejszych składowiskiem zamkniętym, na którym rozpoczęto prace rekultywacyjne, od listopada 2013 r. znajduje się w fazie eksploatacyjnej w wyniku otrzymania nowej decyzji na zamknięcie i decyzji zatwierdzającej instrukcję prowadzenia składowiska; termin zakończenia rekultywacji określony został na dzień 30.09.2016 r.,

- c) ilość odpadów poddanych sortowaniu w sortowni w Pławcach była mniejsza w porównaniu do roku 2013,
- d) ilość składowanych odpadów na składowisku w Nadziejewie zmniejszyła się w porównaniu do roku 2013,
- e) na terenie powiatu znajdują się 2 składowiska w fazie poeksploatacyjnej, posiadające decyzje o wyrażeniu zgody na zamknięcie; na których rozpoczęto prace rekultywacyjne;
- f) na składowiskach w Nadziejewie, Elżbietowie, Orzeszkowie i Pięczkowie nie prowadzono monitoringu w pełnym wymaganym zakresie określonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie składowisk odpadów.

3. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

W 2014 r. WIOŚ w Poznaniu realizował zadania kontrolne określone w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska oraz w „Ogólnych kierunkach działania IOŚ” ustalonych przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podstawowym celem przeprowadzonych kontroli była poprawa komfortu życia ludzi i stanu środowiska, dlatego wybór podmiotów do kontroli dokonywany był w oparciu o analizę szeregu uwarunkowań i kryteriów, między innymi takich jak:

- potencjalna uciążliwość instalacji dla środowiska,
- stan gospodarki odpadami,
- wyniki automonitoringu emisji prowadzonego przez podmioty korzystające ze środowiska,
- wnioski o podjęcie interwencji,
- ograniczenie emisji do powietrza ze źródeł energetycznych i technologicznych.

Zadania kontrolne realizowano w ramach działań planowych oraz pozaplanowych, w tym interwencyjnych, podejmowanych na wniosek obywateli, organów administracji publicznej i innych jednostek organizacyjnych.

Kontrolami objęto przedsiębiorców, jak i jednostki organizacyjne niebędące przedsiębiorcami oraz podmioty prowadzące działalność wytwórczą w rolnictwie.

W ewidencji WIOŚ w Poznaniu znajduje się **148** podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie powiatu. W 2014 r. przeprowadzono **27** kontroli przestrzegania wymagań ochrony środowiska, w tym: **9** kontrole jednostek eksploatujących instalacje, dla których wymagane jest pozwolenie zintegrowane.

Podczas **24** kontroli stwierdzono naruszenie przez kontrolowanych przepisów ochrony środowiska.

W wyniku stwierdzonych naruszeń przepisów ochrony środowiska w **15** przypadkach pouczono o konieczności przestrzegania przepisów ochrony środowiska w **22** wydano zarządzenia pokontrolne, a w **7** nałożono mandaty karne na kwotę **2 000 zł**.

Zestawienie liczbowe działań kontrolnych

Jednostka administracyjna	Liczba							Decyzje wymierzające kary	
	zakładów w ewidencji WIOŚ	kontroli	zarządzeń pokontrolnych	mandatów karnych liczba/kwota zł	decyzji ustalających termin i wstrzymujących	wniosków o ukaranie do sądów	wniosków do organów ścigania	liczba	kwota /tys. zł/
Gmina Dominowo	15	1	1	-	-	-	-	-	-
Gmina Krzykosy	10	6	5	5/1200	-	1	-	-	-
Gmina Nowe Miasto	27	7	6	-	-	-	-	1	1,0
Miasto i Gmina Środa	75	10	7	2/800	-	-	-	8	4,0
Gmina Zaniemyśl	21	3	3	-	-	-	-	1	12,258
Powiat średzki	148	27	22	7/2000	-	1	-	10	17,258

Instalacje wymagające posiadania pozwolenia zintegrowanego (IPPC):

Na terenie powiatu średzkiego znajduje się **17** jednostek eksploatujących instalacje, dla których wymagane jest pozwolenie zintegrowane. Są to:

- 1) Specjalistyczne Gospodarstwo Rolne Tomasz Adaszak, Chłapowo 13, 63 – 012 Dominowo,
- 2) Specjalistyczne Gospodarstwo Rolne Rafał Ratajczak Zielniczki 5, 63-011 Pławce,

- 3) Specjalistyczne Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu Sprzedaż Jaj Mariusz Pachura Kruczyn 9, 63-041 Chocicza, Ferma Drobiu w m. Kruczyn,
- 4) Gospodarstwo Rolne Drobiarstwo Roman Michalski, Boguszyn ul. Śremska 32 63-041 Chocicza (Ferma Kur Nieśnych do produkcji jaj konsumpcyjnych),
- 5) Gospodarstwo Rolne Tomasz Mizgier s.c., Marianowo Brodowskie, 63-000 Środa Wlkp., Ferma drobiu Marianowo,
- 6) Ferma Drobiu Jan Pachura, Damian Pachura ul. Kopernika 58 63-000 Środa Wlkp., Ferma w m. Kępa Wielka 1,
- 7) Ferma Drobiu Elżbieta i Zbigniew Gabscy w m. Trzebisławki 23 gm. Środa Wlkp.,
- 8) Gospodarstwo Rolne – Ferma Drobiu Krzysztof Pachura Bukowy Las 18 63-014 Murzynowo Kościelne,
- 9) Gospodarstwo Rolne Produkcji Drobiarskiej Daniel Pachura Kępa Wielka 6 63-020 Zaniemyśl,
- 10) Ferma Drobiu VERKAPPLUS sp. zo.o. Wolica Kozia 48 63-040 Nowe Miasto n. Wartą,
- 11) Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu Patrycja Pachura Kujawska Śnieciska ul. Topolowa 13 gmina Zaniemyśl,
- 12) Pfeifer & Langen Polska S..A. ul. Mickiewicza 35 60-959 Poznań Cukrownia „ŚRODA”, ul. Niedziałkowskiego 27, 63-000 Środa Wlkp.,
- 13) Zakład Gospodarki Komunalnej, ul. Daszyńskiego 5 63-000 Środa Wlkp. Składowisko Odpadów Innych niż Niebezpieczne i Obojętne w m. Nadziejewo,
- 14) Hodowla Drobiu Beata, Marcin Majnert ul. Wiejska 11 w Boguszynie , 63-040 Nowe Miasto,
- 15) Gospodarstwo Rolne Tomasz Mizgier, Marianowo Brodowskie 20, 63-000 Środa Wlkp. Ferma kur niosek w Starkówcu Piątkowskim,
- 16) Gospodarstwo Rolne PARTNER s.c. Emil Derda, Jędrzej Pietrowicz ul. Berlinga 26, 62-400 Słupca. Instalacja do chowu lub hodowli macior w m. Rusibórz,
- 17) Paulina Derda Gospodarstwo Rolne, Piotrowice ul. Jeziorna 34, 62-400 Słupca. Instalacje do chowu lub hodowli tuczników w m. Rusibórz.

Wszystkie te jednostki posiadają pozwolenia zintegrowane. W 2014 r. przeprowadzono kontrole instalacji IPPC:

1. Gospodarstwo Rolne Tomasz Mizgier Marianowo Brodowskie.
2. Gospodarstwo Rolne Produkcja Drobiarska Daniel Pachura, Kępa Wielka 6, 63-020 Zaniemyśl.
3. Ferma Drobiu Jan Pachura, Damian Pachura, siedziba: ul. Kopernika 58, 632-000 Środa Wielkopolska, miejsce prowadzenia działalności Kępa Wielka 1, 63-020 Zaniemyśl.
4. Gospodarstwo Rolno-Drobiarskie Roman Michalski Boguszyn ul. Śremska 32, 64-041 Chocicza miejsce kontroli: Ferma Kur Nieśnych do produkcji jaj Konsumpcyjnych.
5. Pfeifer & Langen Polska S.A. Cukrownia „ŚRODA” ul. Niedziałkowskiego 27, 63-000 Środa Wielkopolska.
6. Verkap Puls Sp. z o.o. Wolnica Kozia 48, 63-040 Nowe Miasto nad Wartą.
7. Specjalistyczne Gospodarstwo Rolne Rafał Ratajczak Zielniczki 5, 63-011 Pławce.
8. Specjalistyczne Gospodarstwo Rolne Ferma Drobiu Sprzedaż Jaj Kruczyn - Mariusz Pachura Kruczyn 9, 63-041 Chocicza.
9. Ferma Drobiu Patrycja Pachura- Kujawska ul. Topolowa 13, 63-021 Śnieciska.

Stacja demontażu pojazdów i punkt zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji

Na terenie powiatu średzkiego znajduje się jedna stacja demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz 2 punkty zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji:

- Firma Handlowo Usługowa DYMEK *Damian Węclawiak*, Skup Surowców Wtórnych, przy ul. Brodowskiej 28 w Środzie Wlkp.,
- Firma RAW Materials Jacek Rubach, ul. 17 września 12/4 63-000 Środa Wlkp, ul. Brodowska 30 63-000 Środa Wlkp.,

- Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe Mirosława Pinecka, Bronisław 2, 63-025 Witkowo- punkt zbierania pojazdów w Sulęcinku przy ul. Kopczynowskiej 32.
- FN-1140-3,2/6,0/2,3/80/SBW - 1296 szt. elementów filtracyjnych tkaninowych (II stopień odpylania) i wentylator wyciągowy.
- zakład przestrzega przepisy w zakresie ochrony środowiska, wnosi opłaty w zakresie korzystania ze środowiska, wykonuje pomiary oraz terminowo składa sprawozdania (KOBiZE, PRTR, w sprawie opłaty produktowej OS-OP1 i roczne sprawozdania o masie wywiezionych zagranicę opakowań OPAK-3).
- nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu zakładu.

4. POWAŻNE AWARIE

W 2014 roku na terenie powiatu średzkiego nie było zakładów zakwalifikowanych do zakładów o Dużym Ryzyku (ZDR) jak i Zakładów o Zwiększonym Ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii.

Jeden zakład (Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego w Środzie Wlkp. Sp. z o.o.) zaklasyfikowano do grupy pozostałych zakładów mogących spowodować poważne awarie, które ze względu na ilość substancji niebezpiecznej, jaka może znajdować się w zakładzie, nie klasyfikują się do grup ZZR lub ZDR, ale z uwagi na rodzaj substancji, prowadzone procesy technologiczne lub usytuowanie instalacji, stanowią zagrożenie dla środowiska.

Rejestr nie obejmuje stacji paliw, które również mogą być potencjalnym miejscem wystąpienia poważnych awarii.

Zdarzenia o znamionach poważnej awarii

W roku 2014 na terenie powiatu średzkiego nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnej awarii, ani poważne awarie.

5. PODSUMOWANIE WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ I POWAŻNYCH AWARII

1. Podmioty korzystające ze środowiska na terenie powiatu średzkiego nie realizują jego ochrony w wymaganym stopniu. W 88,9 % kontroli stwierdzono naruszenia wymagań ochrony środowiska.
2. Większość nieprawidłowości dotyczyła pojedynczych zagadnień. Nie stwierdzono przypadków całkowitego zaniedbania ochrony środowiska i jawnego lekceważenia przez podmioty obowiązków w tym zakresie.
3. Znaczna część podmiotów nie śledzi w dostatecznym stopniu zmian w prawie z zakresu ochrony środowiska, w wyniku czego działania proekologiczne podejmuje dopiero w następstwie kontroli i postępowania pokontrolnego WWIOŚ.
4. Waga zagadnień ochrony środowiska, obszar działania oraz liczba podmiotów i osób korzystających ze środowiska, przemawiają za potrzebą aktywnego działania wszystkich ustawowo upoważnionych organów.